

پوهندوی دوکتور سیدحسام (مل) .

دپاکستان بین المللی اطلاعاتی خدمات The Pakistan Inter-Service Intelligence (ISI)

دوهمه برخه

«آی اس آی» عملیاتونه اوپه نورو هیوادوکی لاس وهنه

افغانستان کی :

کال (۱۹۸۲): د پاکستان استخباراتی شبکه (آی اس آی) ، د امریکی د متحده ایالاتو د اطلاعاتو مرکزی آژانس (سی آی ای) او د اسرائیل جاسوسی او استخباراتی سازمان (موساد) په گډه همکارۍ سره هغه د مخکینی شوروی اتحاد جوړ کړی شوی سلاح او لیبانی وسلی کوم چی د فلسطین د آزادی بڅبونکی تنظیم د پاره په کار وړل کیده یا چمتو شوی وه وروسته له هغه چی اسرائیل په (۱۹۸۲) کی پر لبنان باندی یرغل ویورل دغه دشوروی اتحاد جوړ کړ شوی سلاح د اسرائیل دیرغلگرو په لاس کی اولویدل او وروسته بیا په ډیر مخفی بنی سره نوموړی سلاح پاکستان ته ولیږل شو چی پاکستان د امریکی د متحده ایالاتو د اطلاعاتی خدمتو (سی آی ای) په غوښتنه وسلی ټول افغانستان ته ولیږل شو چی د مجاهدینو په لاس کی ولویږی کوم هغوی دشوروی لښکرو په مقابل کی په جنگ جگړه اخته وه ، د یاده مو با ید ونه باسو چی د سلاح او وسلو لیږل افغانستان ته په پټه صورت موندلی او د بلی خوا څخه همدغسی هدایت وه چی دغه موضوع باید ډیر پټ او مخفی وساتل شی چی لاتراوسه مخفی ساتل شوی اود همدی دری جاسوسی سازمانونو له خوا نه لا تراوسه نه دی افشا شوی

کال (۱۹۸۰) :

وروستیو وختونو کی دپاکستان استخباراتی شبکه (آی اس آی) په دی باور وه چی اوسما بن لادن ته رسیدی شی د بلی خوا څخه د (ای اس آی) اداره یا سازمان د امریکی د متحده ایالاتو کوم چی دشوروی اتحادد نظا می قطعاتو په ایستلو کی په کال (۱۹۸۰) کی دافغانستان په گوریلایی جگړه کی د مجاهدینو څخه هر اړخیز ملاتړ کول ډیر ستر نقش ولوبول ، د امریکی د متحده ایالاتو مرکزی استخباراتی اجنسی (سی آی ای) دافغانستان دمخالیفینو اود مجاهدینو سره هر اړخیز کومکونه ترسره کړ چی دغه کومکونه عبارت له سلاح ، رزمی مهمات ، نقده پیسی وه او په ضمن کی د پاکستان (آی

اس آي (ته بشپړ واک او اختيار ورکړی وه چې د افغانستان مجاهدين اودهغو سره عربي ډلی ټپلی کوم چې د شوروی اتحاد پر ضد په جکړه بخت و، هغوی ته جنگي مهارتونه زده کړی يعنی هغوی ته تريننگ ورکړی اوبيايی جنگ دپاره افغانستان ته وليړي ، کوم چې د پاکستان دغه جهني استخباراتي شبکه د (۱۹۸۳-۱۹۹۷) پوری (۸۳۰۰۰) افغانی مجاهدين ته نظامی تريننگ ورکړ اوبيايی افغانستان ته وليړل چې دروسا نوسره وجنگيړی .دجنوبی اسيا د څيرونکوله ټولنی اوبيا دهندوستان د تنوير له اطاقونو څخه ب. رامن (B.Raman) داسی څرگندونه کوی چې (سی آی ای) د(آي اس آي) پواسطه هيروين افغانستان ته دگلبدین حکمتيار د حزب دغرو اوبيا وروسته دجلال الدی حقانی دسازمان دغرو پواسطه سره قاچاق کول چې بايد روسی سرتيړی په هيروين باندي معتاد شی ترڅو چې دهغوی رزمی قدرت را ټيټ شي .

کال (۱۹۸۶):

دلته دحيرانتيا او ديدونی وړ مطلب دادی چې دافغانستان اود شوروی اتحاد دجگړی له امله گن شمير افغانان کوم چې دهغوی په مينځ کی دافغانستان داطلاعاتو دسازمان (خاد) غړی او کورنی هم شامل وه د مهاجر په صفت پاکستان ته پناه ويوړل ، په دی وخت کی دپاکستان داستخباراتي شبکه (آی اس آي) په ډير بريالی اوماهرانه توگه سره په اسلام آباد کی دافغانستان په سفارت کی منصور احمد چې دافغانستان په سفارت کی دشازدافر په حيث خپل ماموريت مخ ته وړل هغه يی د افغانستان د حکومت چې دشوروی اتحاد له خوا ملاتړ کيدل واپول يعنی هغه يی په دی متقاعد کړچې د خپل حکومت پر ضد د پاکستان استخباراتي شبکی (آی اس آي) ته هغه يو لړ مخفی راز او پوره معلومات ورکړی چې (ای اس آي) غواری اودهغه په بدل کی (آی اس آي) په ډير مخفی بڼی سره هغه يعنی منصور احمد اودهغه کورنی له اسلام آباد څخه دهغه له هستوگنځی څخه په سکورت سره وويستل اود بریتانیا دهوايي شرکت په يوه مسافرتی الوتکه کی لندن ته وليړل او هلته له هغی څخه دهغه په کور کی چې مخکی د مخکی ورته په اجاره نيول شوی وه په ډير آرامی او خاطرجمعی سره يولړ مخفی او پټ رازونه کوم چې دهغی سره موجود وه تر لاسه کړ اوپه دی وجهه سره دافغانستان د (خاد دغړی) اهداف او دکار پراگرامونه (ای اس آي) ته بر بند اوڅرگند شو ، په دی وخت په اسلام آباد کی افغانی اوروسی ديپلوماتانوپه دی لټه کی ولويد چې منصور احمد شازدافر اودهغه کورنی پيدا کړی اما بی خبر له دی چې منصور احمد دخپل کورنی سره د(ای اس آي) په کمک لندن ته ستون شوی او هلته په آرامی سره د (ای اس آي) تر چتر لاندی ژوند کوی .

کال (۱۹۹۴): د طالبانو رژيم په پراخه بڼی سره منلی اوپه وار وار سره ویلی دی

چي مونږ د پاکستان د استخباراتي شبكه (آي اس آي) او د پاکستان د اردو ملاتړ له («۱۹۹۴» څخه تر «۲۰۰۱») پوري تل د ځانه سره لرل حال دا چي د پاکستان رسمي مقامات د طالبانو دغه ادعا دروغ گڼي او په كلي بنی سره دخپل ملاتړ څخه انكار كوي ، اوبيا وروسته دپاکستان جمهور ريس جنرال پرويز مشرف اوس داسي څرگندوي چي زمونږ دولت افغاني طالبانو سره تر د «۹/۱۱» له پيښي څخه تر مخه هراړخيز مرسته او كمك كول ، په دي مورد كي د پاکستان او افغانستان دحالاتو كار پوه ژورناليست اوليكوال « احمد رشيد » داسي اظهار نظر كوي چي پاكستاني نظاميان له («۱۹۹۴» څخه بيا تر «۱۹۹۹») پوري په تخميني ډول سره (له 80000 څخه تر 100000) نفرو ته نظامي روزنه وركړي اوبيا د جگړي د پاره افغانستان ته ليرل شوي دي چي دطالبانو په اړخ كي اوږه په اوږه د هغو سره مرسته وكړي . د (۹/۱۱) دپيښي په تعقيب كوم چي پر متحده ايالاتو باندي دالقاعدې له خوا يرغل تر سره شو ، پاكستاني لوړ پوري داسي په ډاگه كړل چي زمونږ مرسته دامريكي دمتحده ايالاتو سره ضرور وه حال داچي دهمدي راز لړليد په لرلو سره بياهم پاكستاني نظاميان او د(آي اس آي) شبكه خپل مرسته او كمكونه له افغاني طالبانو څخه ونه سپمول او تر دي دمه پوري جاري ساتلي دي ، د تعجب او حيرانتيا خبره په دي كي دي چي همدغه دوه مخه پاكستاني لوړ پوري چارواكي افغاني طالبانو سره دخپل مرستو انكار كوي .

كال (۲۰۰۸) : دافغانستان دملی امنیت دوياند په قول سره په كال (۲۰۰۷) كي يو شمير ترورستان دافغانستان دحکومت له خوا دستگير او په بند كي ولويدل كوم چي هغوي دجلال آباد په ښار كي دهندوستان قونسلگري په بم كي والوزول اوددي انفجار تر شا د (آي اس آي) شبكه ولاړ وه كوم چي ترورستانو ته (۱۲۰۰۰۰) پاكستاني روپيي بډه وركړي وه يعنې د (۱۲۰۰۰۰) پاكستاني كلدار په بدل دهندوستان قونسلگري والوزول شو.

دكال (۲۰۰۱) څخه را وروسته : امريكايي رسمي چارواكي په دي باور دي چي دپاکستان استخباراتي شبكه (آي اس آي) په قبایلي سيمو كي قبایلي شبهه نظاميانو ته په څرگند بنی سره دامريكي دمزايل د تهاجم اودحملې په اړه خبرداري وركوي داكتور په مياشت كال (۲۰۰۹) كي داويد موراديان (Davood Moradian) اود دباندنيو وزارت سياسي مشاور بناغلي سپنتا (Spanta) وويل : دامريكي او د بریتانیا دولتونه دپاکستان داستخباراتي شبكي (ISI) له ټولو فعاليتونو او كړنو او پلانونو څخه پوره او بشپړ باخبر دي. اما دغه پورتنی دوه دولتونه ددي شهامت نه لري چي دپاکستان يا داسلام آباد دلوړ پوري مقاماتو په وړاندي له خپل ځانه څخه همت او زړه ورتيا وښيي اودپاکستان كړنه وغندي . ده يعنې «سپنتا» داسي ادعا كوي چي افغاني حكومت د امريكي

اود بریتانیا دولتونوته دافغانستان په داخلی چارو کی د پاکستان دلاس وهنی په اړه انکار نه منونکی اسناد وړاندی کړ کوم چی د(ای اس آی) شبکه دافغانستان په هر گوډ کی د بمب گذاری مسول اودهر انفجار تر شا ولاړ دي .

کال (۲۰۱۰) : د لندن د اقتصاد د بنونخی (London School Of Economics) د نوی راپور پر بنیاد داسی یو تایید شوی او ثبوت شوی ادعا تر لاسه شوی چی دپاکستان د(ای اس آی) شبکه ، افغانی طالبانو ته ، جنگی روزنه ، مالی مرسته ، خو اړه ، هستوگن های اونور هر اړخیز زیات کمکونه دپخوانی کمکونه په پرتله تر سره کوی د راپور وړاندی کونکی بناغلی مات والدمن (Matt Waldman) په افغانستان کی دننه دطالبانو نهو (۹) ساحوی قوماندانانو ته وویل چی دتاسی اړیکی دپاکستان سره له پخوا نه ډیر زیات شوی کوم چی دغو طالبانو دخپل مرکو په لړ کی دخپل سازمان اړیکی دپاکستان سره په ډاگه کړ اوویل چی زمونږ دکویتی په عالی شوراکی پاکستانی لوړ پوری چارواکی هم غړیتوب لری اویا دناظر په صفت ونډه اخلی . . پاکستانی مقامات ددغه خبر نگار او راپور ورکونکی گذارش دپاکستان په وړاندی یوتخریبی عمل وگڼل او هغه یی له بیخه رد کړ ، جنرال داوید پتریوس (General David Petraeus) به افغانستان کی دامریکی دمتحده ایالاتو مسول قوماندان دا امریکی دمتحده ایالاتو کانگرس ته پخپل گذارش کی پورتنی موضوع په تاییدی بنی سره گذارش ورکړ او زیانه یی کړ چی دا یو مشروع چلند دی چی داطلاع دتر لاسه کولو دپاره کله ناکله ددی ضرورت هم لیدل کیږی چی سری د بد و اود ناوړو خلکو اویا اطلاعاتی منابعو سره اړیکی تامین کړی . نو به دی بنیاد دپاکستان د(ای اس آی) اود افراطی ډلو ټپلو ترمینخ داریکو تامینول یو مشروع تعامل دی اوخپل خبری له سره داسی تکرار کړ (کله ناکله سری دی ته مجبور کیږی چی د اطلاعاتو دتر لاسه کولو دپاره دناوړو خلکو سره باید اړیکی تامین کړ شی .)

دوهم بوسنیا (Bosnia) : د پاکستان استخباراتی شبکه (ای اس آی) په بوسنیا هیرزیگوبینیا (Bosnia Herzegovina) کی د ککړو اړخونو په وژنکی جگړه کی له دی نه چی بوسنیانو د صربیا نو دیرغل په مقابل کی مقاومت وکړی دیو پروتوکول په ترڅ کی هغوی ته په کافی اندازی سره دسلاح اودجنگی وسایلو مرسته وکړ.

دریم : هندوستان : په کال (۱۹۵۰) کی دپاکستان استخباراتی شبکه (ای اس آی) د هندوستان په شمال شرق کی دهند پر ضد دشورشیان دپاره یوه د نظامی تعلیم اوتربیی اود عملیاتونو خانگه یا دیویژن پرانیستل.

کال (۱۹۶۰) : د (۱۹۶۰) کال په وروستیو وختونو کی د هندوستان دسکانو د (Home Rule Movement) چی دهغه مقعر د لندن په ښار کی وه او د چرن سنگ پواسطه سره رهبری کیدل ، کوم چی بیا وروسته همدغه ډلی ټپلی د پاکستان داسخباراتی

شبکی (ای اس آی) په تحریک اوملاتر سره له هند څخه د خالصتان په نامه د تجزیه کیدو غوښتنه دجاگیت سنگ چاون (Jagjit Singh Chauhan) تر سرمشری لاندی وشو ، اوهم همدغه دپاکستان جهنمی سازمان (ای اس آی) وه چی په اروپا ، امریکا او په کاندا کی دسکانو د دیازپورا (Diospora) ترنامه لاندی دسکانو ډلی ټپلی چی هغوی هم له هند څخه دخالصتان په نامه مستقل هیواد غوښتل سره یی متحد کړ.

کال (۱۹۶۹ – ۱۹۷۴): دامریکی دمتحده ایالاتو د(سی آی ای) اود پاکستان (آی اس آی) وړه په وړه دریچاردنکسن داداری سره یو ځای دهندوستان په پنجاب کی د خالصتان په نامه له هند څخه جدا دیو هیواد په جوړولو کی سره زیار ایستل کوم چی دناکامی سره مخامخ شول .

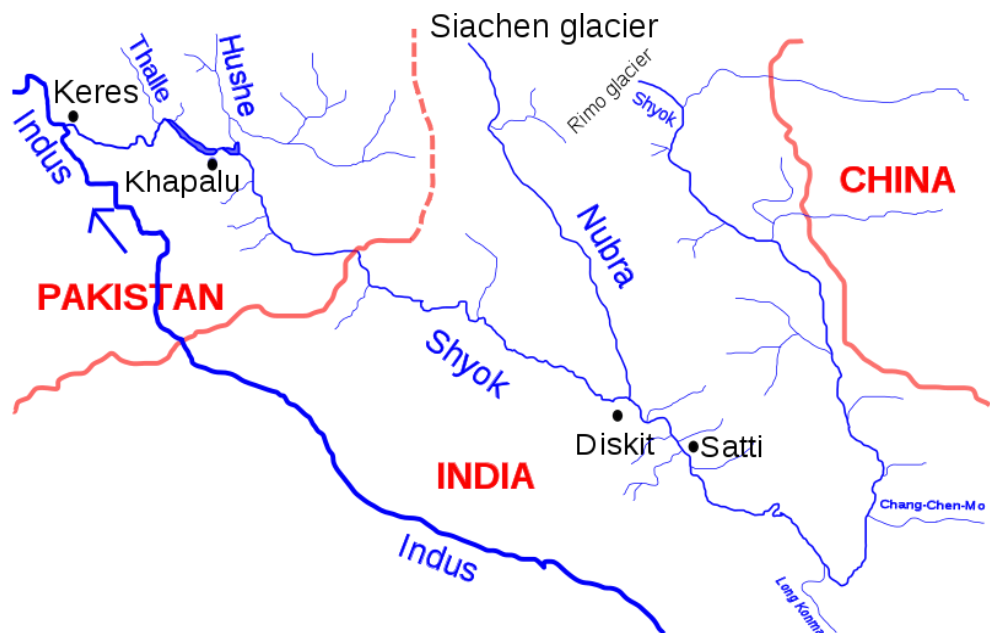
کال (۱۹۸۰): د پاکستان د هوای ځواکونو د چلند اطلاعاتی او جاسوسی څانگه کوم چی دهغه مقعر په کراچی کی دی دجولای په میاشت کال (۱۹۸۹) کی یو هندی جاسوس یا مخبر ونیول ، کوم چی هغه هندی مخبر دخپل تحقیقاتو په وخت کی دهندي جاسوسانو یوه لویه شبکه چی په کراچی کی دهند دپاره کارکول افشا کړ ، دغه دستگیر شوی هندی جاسوس سربیره پر هغه چی دخپل ملگرونومونه یی افشا کړ پاکستانی مقاماتو ته وویل چی ځما ملگری سربیره پر مخبری هڅه کول چی دپاکستان ځنی سر شناس نظامیان ترور او مسموم کړی ، دغه جاسوس په ډاگه کړ چی ددی امر ډلی کولو دپاره په کراچی کی دانترکانتینانټال د هوټل دمینجر پواسطه سره ترسره کیده یعنی هغه د نظامیان او دمیلمنو په خواړه کی باید زهر واچوی او په دی بنیاد سره دپاکستان د هوایي ځواک د سرشناسو منسوبینو نومونه چی باید په زهر سره مسموم شی په یوه لست کی ځای په ځای شوی یا لیکل شوی وه . په دی وخت کی دپاکستان (آی اس آی) په دی لټه کی وښو تر څو په ډیر ژور بنی سره وڅیړی چی دغه د هوټل مینیجر د چا سره اړیک لری اویا څوک هغه دی کار ته هڅولی دی اما مخکی له هر څه نه د پاکستان جمهور ریس ضیاوالحق هدایت ورکړ چی د هوټل مینجر اودهغه سره تړلی اشخاص زر په بند کی واچول شی ، لاکن وروسته دڅیړنو او تحقیقات څخه داسی را څرگند شو چی د هوټل مینیجر اودهغه سره تړلی اشخاص ټول بی گناه وه .

کال (۱۹۸۳): ایلام الدین چی دایلمو (Ilmo) په نوم سره هم یادی له ، یو ډیر مشهور بد نام هندی جاسوس له پاکستان څخه وه ، ایلمو له یاده ایستلی وه چی دپاکستانی مقاماتو له خوا څو واری نیول شوی اوبیرته خوشی شوی دی ، اما هغه داځلی دخپل دوه نور انډیوالانو سره دمارچ په (۲۳) د پاکستان د آزادی په ورځ ددری بجو مخکی د غرمی څخه له دی نه چی په غیر قانونی بنی سره دهند له سرحده پاکستان ته اغوښتی وه ونیول شو اوپه بند یخانه کی واچول شو ، دهغوی ماموریت داوه چی دپاکستان د آزادی په ورځ (مارچ ۲۳) کی هغه نوی رزمی سلاح اومهمات کوم چی د ننداره چیانو له مخ په

پريٽ ڪي تيريزي معلومات تر لاسه ڪري اوبيا په هند ڪي خپل اڀين اداري ته وليزي ، وروسته له هغه ڇي ايلمو دخپل دوه نورو انڊيوالانو سره دپاڪستان د پوليسو په لاس ڪي ولويدل ، هغوي د (اي اس آي) دتحقيق دهيتت له خوا تر فشار لاندي ولويدل ڇي دهند د خيرنيز اود تحليل دخانگي (R and AW) په ادرس يولر ساختگي او غلط معلومت د تحقيق هيتت ته ورکري ، دغه جريان دوام وکر اودهغه په پای ڪي پيري خلک د هندي جاسوسانو په نامه له پاڪستان څخه وويستل شو لکه روپ لال (Roop Lal) .

ڪال (۱۹۸۴) : د پاڪستان د استخباراتي شبڪي (آي اس آي) په قول ، هغوي يوه مخفي معامله اوترون ڪشف ڪرکوم ڇي دهند لمري وزيره اندرا گاندي په اندرپرديش ، اود اندامن (Andaman) اونيكوبار (Nicobar) په جزيروڪي شوروي اتحاد ته بحري بندرگاه ورکري يا دهغوپه اختيار ڪي اچولي دي او همدارنگه داسي تهمت ولگول شو ڇي دکابي جي (KGB) مشاور دجنرال سوندرجي (Sunderji) سره په دايمي تماس اوارتباط ڪي قرارلري يعني هغه جنرال سره ڇي دجون په مياشت ڪال (۱۹۸۴) په امریتسار (Amritsar) ڪي دآبي ستوري عمليات په طلايي معبد ڪي ترسره ڪر .

ڪال (۱۹۸۴) : د پاڪستان استخباراتي شبڪه (آي اس آي) وٺوانيد ڇي دبريتانيا ديوي ڪمپني هغه پره دار (دنداندار څرخ) څرخ په مناسب ڊول سره وڃيري اوياپي په بنه شان سره په ڪار واچوي کوم ڇي دشمال قطب آب وهوار معلوموي او دپاڪستان داردو دپاره لازم برينبيده ڇي له هغه څخه بايد ڪار اخيستي واي لکه ڇي نوموري ڪمپني همدغه وسيله دهند داردو په اختيار ڪي اچولي او دهند اردو له هغه څخه وخت ناوخت په پراخه توگه سره ڪاراخلي ، ڪله ڇي پاڪستان په ڪال (۱۹۸۴) ڪي هڅه وکر ڇي سايشن ڪلازير (Siachen Glacier) نوکه خوندي وساتي نو هغه وخت په دي پوه شو

چی هغه سامان یا پرده دار څرخ ته ضرورت لیدل کیږی کوم چی هندوستان له هغه څخه گټه اخلی ، په دی وخت کی هندوستان پاکستان ته خبرداری ورکړ چی دنوموړی پرده دار څرخ له پیریدلو څخه ډډه وکړی او هغه داچی هندوستان نه غوښتل چی پاکستان د سایشن گلايسر (Siachen Glacier) دغه نوکه یا قله کوم چی په پورتنی نقشه کی لیدل کیږی هغه منطقه دیچی دهمالیا دغره په اړخ کی دقراقرومپه ختیځ برخه پروت دی چی دهند اوپاکستان تر مینځ یوه کنترولی سیمه گنل کیږی) نوکه ترخپل ولکی لاندی راوولی او له دی وجهی څخه دهندوستان عملیات میگذوت (Meghdoot دهندوستان دارو کودنمبر دی) په ډیرچتکی سره ځانگری عملیات د نوموړی نقطی د نیولو دپاره تر سره کړ او هغه نوکه ترخپل ولکی لاندی راوست .

کال (۱۹۸۸): د پاکستان استخباراتی شبکه دخپل ملیشای نظامیانو دحمایی اودساتنی په منظور دهندی مقاماتو سره دکشمیر په جگړه کی له دری خواو څخه گوریلا یوغل ته سازمان ورکړ ، دغه پلان دجنرال ضیاوالحق پواسطه سره په کال (۱۹۸۸) کی تدوین شو کوم چی پاکستان د جیبرالتار (Gibraltar operation) په عملیاتو کی پاتی راغی وروسته ددی گوریلا یو جگری له بریالیتوب څخه ، پاکستانیانو دخپل ملیشای ساتنی دپاره دغه عملیات دخپل دولتی پالیسی په نوم ونومول او (ای اس آی) په پراخه پیمانی سره په دی باورمند وگرځید چی هغوی دهمدی پالیسی په تعقیب سره کولای شی خپل ملیشای نظامیان دکشمیر په سیمه کی خوندی وساتی .

څلورم : اسرائیل :

کال (۱۹۸۰): اسرائیل سره تل دا پار او ویره موجود دی چی هر یو اتومی سلاح لرونکی اسلامی هیواد د هغه موجودیت دکوابن سره مخامخ کوی ، اودا ځکه چی اسرائیل پخپله داتومی سلاح څیښتن دی ، اودهمدی دلیل په نظر کی نیولو سره د عراق اتومی سلاح د اوپرا (Opera) د عملیاتو په سرته رسولو سره او دسوری اتومی تاسیسات د اورچارد (Orchard) د عملیات په اجرا سره ډری وری کړ اوله مینځه ویورل ، همدارنگه اسرائیل په ورته بڼی سره غوښتل چی په کال (۱۹۸۰) کی دهندوستان په مرسته سره د پاکستان هستوی سلاح د مینځه ویوسی اما له دی نه چی هندوستان دخپل تعهد څخه واغوښتل نو داسرائیل هدف ترسره نشو ، هندوستان په دی دلیل دمرستی څخه ډډه وکړ چی که چیری د پاکستان اتومی سلاح په یوه ځمکنی یرغل سره د مینځه ویورل شی شاید چی دهغه تخریبی اغیزی په سیمه کی ناوړو لاسته راوړنی سره مل وی .

کال (۲۰۰۲): دتایم دمجلی دلیکنی پربنیاد فرانسوی کارپوه اوروشنفکر بناغلی بیرنارد هنری لیبی (Bernard-Henri Levy) داسی څرگند کړ چی دانیل پیریل

(Daniel Pearl) امریکایی الاصل اسرائیلی دپاکستان اودالقاعدی په گډه جاسوسی مرستی سره په قتل رسیدلی دي .

پنځم پخپله پاکستان :

دپاکستان استخباراتی شبکه (ای اس آی) له دی نه چی دمهرن بانک په افتضاح کی چی دمهرن گیت (Mehrangate) په قضیې سره نومول شوی دلاس په لرلو سره گرم وبلل شو اوداځکه چی دبانک څیښتن ته چی یونس حبیب نومیری د(ای اس آی) دیوی لور پوری چارواکی له خوا په ډیر بی شرمی سره یومقدار پیسی ورکړ شو چی هغه پیسی د(ای اس آی) دذخایر اسعار خارجی په نوم زیرمه کړی.

کال (۱۹۸۰) . دپاکستان استخباراتی شبکه (ای اس آی) دپاکستان دجمهور ریس جنرال ضیاوالحق دوژل کیدو له قضیې نه بلکل باخبر او پوه وه او له دی نه چی دغه موضوع دپاکستان دموجوده اسلامی حکومت پر غاړه واچوی نو په یوه خونین کودتا باندی لاس پوری کړ دغه کودتا اود پاکستان دجمهور ریس جنرال ضیاوالحق وژنه دمارچ په (۲۳) کال (۱۹۸۰) کی چی دپاکستان دپریت اود د آزادی دورخ سره سر خوری ترسره شو ، دغه کودتا دمیجر جنرال تاجمال حسین ملیک (General Tajammal Hussain Malik) ترسرمشری ترسره شو چی په هغه کی یوشمیر لور رتبه نظامی او اطلاعاتی افسران لکه ،دملک حسین حوی ، کپتان نوید (Captan Naveed) اودهغه لمسی میجر رایض (Raiz) مخکینی اطلاعاتی نظامی افسر لاس درلودل . (ای اس آی) ددی نیول شوی کودتاچیا نوپه وړاندی بنکاره تصمیم ونيول او هغوی سره دیوشمیر نور نظامی عالی رتبه افسران په بند محکوم کړ اوله دی نه چی دغه کسان دکودتا ترشاد ډیرنور ژورو دسیسیو اود توطیو نه بی خبر وه هغوی د (ای اس آی) له خوا په بندی خانه کی تر ډیر شدید نظارت لاندی ونيول شو چی موضوع دباندی افشا اوسوا نشي .

کال (۱۹۸۵) : د(ای اس آی) داخلی سیاسی دویژن یا څانگه دپاکستان دخلکو دگوند (PPP) دیوشمیر غړو له طرفه دمرتضی بوتو دبینظیر بوتو ددوو ورونو څخه یو ورور دوژل کیدو په اړه تر نیوکی لاندی پریوت کوم چی د(۱۹۸۵) کال په اواسطو کی په فرنچ ریبرییا (French Riviera) کی مسموم شوی وه ، دبینظیر بوتو هڅه په دی کی وه چی خپل متوفی ورور ضیاوالحق د نظامی حکومت څخه وډاروی چی بیرته پاکستان ته ستون نشي ترڅو چی ددی نظامی حکومت په لاس کی ونه ولویزی ، اما دپاکستان (ای اس آی) و نتوانیدل چی دغه موضوع روښانه کړی یعنی دمرتضی بوتو دوژل کیدو عوامل وښیي .

کال (۱۹۸۷) : دپاکستان استخباراتی شبکه (ای اس آی) و نتوانیدل چی د خاد/کی

جی بی (KHAD/KGB) هغه تروریستی اقدام شنډ کړی چی دهغه په ترڅ کی په کال (۱۹۸۷) کی (۳۲۴) پاکستان نیان ووژل شو .

کال (۱۹۸۸): دپاکستان استخباراتی شبکه و نتوانیدل چی د پاکستان جمهور ریس ضیاوالحق د ترور پلان څخه مخنیوی وکړی کوم چی هغه نژدی بهاولپول ته د (C-130 Hercules) الوتکی په تصادم او نسکوریدو سره ووژل شو اوپه اغلب گمان سره داسی آوازیوگونگوسی پورته شو چی دهغی د الوتاکی تصادم او یا سقوط د خاد اود کی جی بی (KHAD/KGB) په گډه عملیات کی تر سره شوی وه .

کال (۱۹۹۰): د پاکستان استخباراتی شبکه (آی اس آی) له (۱۹۵۰) څخه لاتراوسه دپاکستان په داخلی یا کورنی پالیسی کی ډیر اوږد لاس لری مثلاً دبیلگی په بڼه کولای شو چی د پاکستان د (۱۹۹۰) کال له ټولټاکنی څخه دلته یاد کړو او هغه داچی (ای اس آی) داسلامی جمهوری اتحاد (IJI) دگوند په پلوی وه کوم چی هغه گوند د (۹) نورو پاکستانی بنی لاسو گوندونه یواختلاط وه اود جنرال حمید گل تر مشری لاندی فعالیت کول او په انتخاباتو کی د پاکستان دخلکو د گوند په ضد انتخاباتی مبارزه کول.

کال اوسنی (۲۰۰۰): (آی اس آی) دپاکستان د نظامیانو سره په گډه او په نه ستړی کیدونکی بڼی سره د پاکستان په شمال غرب کی د تحریک طالبان پاکستانی (TTP) پر ضد په جگړه کی ونډه اخیستی او لاتراوسه ونډه اخلی کوم چی (آی اس آی) په دغه روانه جگړه کی خپل (۷۸) پرسونل دلاسه ورکړ چی دهغه په مینځ کی مشهور اونامی غری خالد کاواجا (Khalid Khawaja) او کلونل امام څخه نوم اخیستی شو .

کال دوه زرم: د پاکستان استخباراتی شبکه (آی اس آی) په بلوچستان کی د هغو بغاوت کونکی په ځپلو کی اوږد لاس لرل کوم چی هغوی له پاکستان څخه غوښتل بیل او آزاد شی ، له بلی خوا څخه په دی تازه وختونو کی د پاکستان شبیه نظامیان هغو گن شمیر خلکو کوم چی بلوچ نه دی اونه غواړی چی سره بیل شی گرم گڼی نو په دی وجهه سره دهمدی شخړی په دوام کی ، د جولای د (۲۰۱۰) څخه تر د جولای دمیاشتی کال (۲۰۱۱) پوری تقریباً (۲۰۰) مری میندل شوی چی دهغو په جسدونو کی دشکنجی اودهغو په ککرو کی دمرمیو ډډزو نښی او نښانی ولیدل شو چی په دی اړین د نری دیده بان حقوق بشر (Human Right Watch) په یوه خبری ناسته کی د پاکستان (آی اس آی) گرم وگنل اوددی موضوع په ارتباط د ملامتی پیری د (آی اس آی) پر غاړه واچول چی ولی پخپل دنده کی بی پروایی کړی اوددی (۲۰۰) مرو د عا میلینو په پیژندنه کی پاتی راغلی. له بلی خوا څخه ایالتی حکومتی چارواکی وایی چی مونږ هڅه کوو چی قانون پلی کړو او د کتلوی وژنو څخه کوم چی د شورشیانو

اود بغاوت کونکو ډلو ټپلو له طرفه صورت نیسی د هغه څخه مخنیوی وکړو . نو ددی هدف دتر لاسه کول د پاره مونږ تقریباً (۹۸۵) نفر د (۸۷۵) واقعاتو دارزیابی په نتیجه په بند محکوم کړ چی هر یو ددوی بیل جرمنونه درلودل ، نواب اکبر بگتی (Nawab Akbar Bugti) په یوه عملیاتی نیونو کی کوم چی دپاکستان له طرفه دهغه دساتونکو سره په جگړه کی ووژل شو ددی لوبی اویا ددی عملیات سناریو د پاکستان د (ای اس آی) له طرفه پلان شوی وه یعنی چی دهغه په مړنه کی (ای اس آی) انکار نه منونکی لاس درلود .

کال (۲۰۱۱): پنځه پاکستانیا نو چی دامریکی د(سی آی ای) دپاره جاسوسی کول یا هغه اژانس ته د اوسامه بن لادن د مړنی په مورد کی معلومات برابرول د (آی اس آی) دمقاماتو په هدایت سره په بندی خانه کی واچول شول، دامریکی د متحده ایالاتو اطلاعاتی اژانس (سی آی ای) د داکتر شکیل افریدی (Dr.Shakil Afridi) کوم چی هغه دبن لادن د مړی په هکله نوموړی اژانس ته راپورونه برابرول اود پاکستان د (ای اس آی) له خوا په (۳۳) کاله بند محکوم او بندی شوه پیر هڅه وکړ چی هغه له بند څخه آزاد کړی .

شپږم : لیبیا :

کال (۱۹۷۸): د پاکستان (آی اس آی) د کلونیل حسین امام مبروک (Colonel Hussain Imam Mabruk) کور په اسلام آباد کی چی د لیبیا په سفارت کی دخپل هیواد دشازدافیر په صفت کار کول د هغو څرگندونو په ترڅ کی چی هغه د ضیا والحق نظامی رژیم ته سپک اوسپیری ویلی وه اویا پرنوموړی نظامی رژیم باندی نیوکی کړی وه تر ژور کتنی اود استخباراتی معلوماتو تر هنداره لاندی پریوت ، د (آی اس آی) مخبر هغه وخت دی موضوع ته پام واړول اویا موضوع ته څیرشو کله چی دنوموړی شازدافر له هستوگنځی څخه دوه مشکوک پاکستانیا ن راوتل ، وروسته له هغه چی دپاکستان (آی اس آی) ددی دوه مشکوکو پاکستانیانو په اړه ارزیاپی او څیرنه وکړ (ای اس آی) ته داسی څرگند شو چی دغه دوه پاکستانیا ن تبعید شوی اود بوتو له پلو یا نو څخه وه ، اودوی په لیبیا کی تروریستی زده کړی کړی وه او غوښتل چی د پاکستان نظامی رژیم ته ستونزی خلق کړی او هم د رژیم سرشناس او لوړ پوړی چارواکی ترور کړی ، نو له هرڅه نه مخکی پاکستانی استخباراتی شبکه په دی بریالی شو چی تروریستان مخکی دهغه چی کوم وړانی اوتخریب ته لاس پوری کړی ونیول شو اوپه بند یخانه کی واچول شول ..

کال (۱۹۸۱): په کال (۱۹۸۱) کی د لیبیا یو امنیتی شرکت دال مرتضی دانجمن په نامه () پاکستان ته دمخکینی سرتیرو او خدمتگذارانو یوه گروپ اوپرسونل ولیرل

يعنی امنیتی مامورینو هغه ماهران کوم چی په لیبیا کی دامنیت په چارو کی د تجربی خاوندان وه او امنیتی دندو ته ډیر پام لرل ، ، لیبیا دغه تجربه له ډیر پخوا څخه درلود خصوصاً هغه وخت چی لیبیا دخپل دوه گاونډیا نو (مصر اوچاد) سره ځنی سرحدی منازعی لرل ، نو د سرحدی منازعی د حل دپاره همدعی مجرب پرسونل خپل سرحدونو کی ځای پر ځای کړ ، اما کله چی پا کستان دلیبیا په دی پلان باندی پوهاوی تر لاسه کړ نو دپروگرام د تحقق په لاره کی خنډ شو او اجازه ورنکړ چی پروگرام دعمل جامه واغوندي . (تاسی کولای شی چی « CIA drug trafficking/ soviet Afghanistan , CIA transnational anti-crim and anti- drug activities/ southwest Asia, operation Cyclone. Badaber Uprising. » مراجعه وکړی.

اوم : ایران :

تاسی کولای شی چی دامریکی دمتحده ایالاتو دجاسوسی اوداطلاعاتی خدماتو (سی آی ای ای) فعالیتونه په نژدی ختیځ ، داسیا په جنوبی ،جنوب غربی اوایران کی وگوری .
کال (۱۹۷۹) : هغه وخت چی امریکایانو دعقاب دمنگلو دعملیات تر نامه لاندی ونشو کړلی چی عملیات په بریالی توگه سره ترسره کړی نو په دی وخت کی دامریکی دمتحده ایالاتو ډله ایز رسنی لکه نیوز ویک (Newsweek) او تایم (Time) داسی راپور خپور کړل : د (سی آی ای) جاسوسان کوم چی په تهران کی ځای په ځای شوی وه هغوی د هغه پا کستانی آشیپز (پخوونکی) څخه کوم چی هغه په تهران کی دامریکی دمتحده ایالاتو په سفارت کی دنده ترسره کول یولر معلومات د امریکایی یرغملو په اړه تر لاسه کړی ، اما کله چی ددی موضوع څخه د(آی اس آی) مقامات اطلاع تر لاسه کړ ، سمدستی دپا کستانی آشیپز اود (سی آی ای) د مخبرانو ترمینځ اړیکی وشلول او ټول لاسته راغلی شواهد یی دایران مقاماتو ته وسپارل چی وروسته په دی مورد کی دایران داطلاعاتو مشر په یوه خبری ناسته کی داسی وویل : (غت ابلیس او غت درواغ).

اتم : فرانسه :

کال (۱۹۷۹) : د پاکستان استخباراتی شبکه (آی اس آی) په اسلام آباد کی د دجولای په (۲۶) کال (۱۹۷۹) کی د کا هوتو ریسرچ (Kahutu Research Laboratories) په نامه یوه پیچلی هستوی لابراتوار کی دفرانسی سفیر شاغلی (Le Gorrierce) اودهغه سفارت لمړی سکرتر بناغلی (Jean Forlot) پواسطه سره چی پر هغه لابراتوار باندي یوه نظارتی ماموریت تر سره کول کشف او هغه دواړه فرانسوی دپیلوماتان یی په بندی محکوم کړ ،دهغو نه کمره اوځنی نور اسناد ضبط

کراؤم صادره کر ، وروستنی څیرنی چی د (آی اس آی) دموظفینو له خوا تر سره شو داسی څرگند شو چی دغه دواړه فرانسوی دیپلوماتان د (CIA) له خوا په دغه ماموریت موظف شوی وه .

نهم : شوروی اتحاد او اوسنی روسیه :

کال (۱۹۸۰) : (آی اس آی) په اسلام اباد کی دشوروی اتحاد په سفارت کی د جاسوسی یو اله چی مول (Mole) نومیری ځای په ځای کړی وه ، نوموړی اله داسی یو راپور ضبط کړی وه چی ددی سفارت دریم سکرتر دقراقروم دلویی لاری په اړین یولر معلومات دشمال موتور ترانسپورت شرکت (Northern Motor Transport Company) دیو مینځگری استخدام شوی نفر (آیاز خان) په مرسته سره تر لاسه کول ، ایاز خان په دغه جاسوسی کی افشا شو (آی اس آی) د(آیاز خان) څخه داسی اعتراف تر لاس کړ : او هغه داچی څو میاشتی دمخه دشوروی اتحاد دغه دیپلومات هغه ته نژدی شوی او هغه یی گواښ کړی وه که چیری هغه خبری چی ځما اوتا سره پت پاتی دی افشا شی نه یواځی تاته بلکه ستا کورنی ته به هم تاوان ورسیری ، راپور داسی وه چی دقراقروم په لوی لار کی پلونه ، چینایی کارگران اود هغو استوگنځی او ټول ورځنی فعالیتونه ثبت شوی وه اوددی دیپلومات په اختیار کی ولویدلی وه ، (آی اس آی) په عوض ددی چی دنوموړی دیپلومات سره مقابله وکړی آیاز خان ته دنده ور وسپارل چی دغه دیپلومات ته تر هغه چی وسه کیری غلط راپور ورکړی ، دغه روند تر هغه وخته پوری دوام وکړ چی نوموړی دیپلوات پخپله قانع او پوه شو چی دغه لاسته راغلی را پورونه له سره ټول غلط دی او هغه یی دیو نامطمین منبع په شکل وگڼل .

کال (۱۹۹۳، ۱۹۹۱) : میجور جنرال سلطان حبیب کوم چی هغه د (آی اس آی) دمترقه دیپارتمنت د عملیاتونو مسول جنرال وه ، هغه په بریالی شکل سره د (۱۹۹۱-۱۹۹۳) کالونو په موده کی ځنی هستوی مواد په مسکو کی د پاکستان د سفارت دفاعی آتشی ته دپست دلاری لیبردول او په عین زمان کی ځنی د هستوی نور اضافی مواد دمرکی آسیا له جمهوریتونو ، پولیند ، اوله پخوانی چکوسلواکیا څخه هم تر لاسه کړی وه ، او همدغه جنرا دشمالی کوریا د مزایلو له ماهرانو سره گډه همکاری درلود کوم چی دهمدی ارتباطاتو په نظر کی نیولو سره داسی شرایط یی چمتو کړ چی دپاکستان یوشمیر نظامیان د مزایلو تخنیک له شمالی کارپوهانو څخه زده کړی ، دغه دوه پورتنی پروگرامونه دپاکستان داتومی او هستوی سلاح ته اود مزایلو تخنیک ته لاپسی دودی اود پرمختگ شرایط چمتو کړل .

لسم : د امریکې متحده ایالات سره :

کال (۱۹۸۰) : د پاکستان (آی اس آی) په کال (۱۹۸۰) کی دافغان – اوشوروی اتحاد د جنگ او جگری په موده کی په پیر بریا لیتوب سره د سلاحو اود جنگی مهماتو د دوه خصوصی امریکایی تجارانو اومعامله گرانو سره اریکی تامین کر ، یو ددی امریکایانو څخه یو امریکایی دیپلومات وه چی د خپل هویت دافشا اودخپل نوم داخیستو څخه ډډه وکړ هغه کس وه چی په اسلام آباد کی د (F-7/4) په سیمه یا ناحیه کی هستوگنه لرل ، او هغه د(آی اس آی) تر بشپړ څارنی اوتعقیب لاندی وه کوم چی هغه دراولپندی په پیرو محقرو برخو کی د خپل دیپلوماتیکی نمبر پلایت موتر سره دقبایلو دځنو گروپونو سره تماس نیول او هغو ته سلاح اوجنگی مهمات ورکول چی باید افغانستان ته واوری اودشوروی لښکرو په مقابل کی وجنگیږي ، د سلاحو اود جنگی مهماتو بل بل امریکایی تجار اومعامله گر ایوگن کلیگ (Eugene Clegg) نومیده اود امریکې په بین المللی بنونځی کی بنونکی وه اودغه بنونکی کوم چی دنوموړی بنونځی له خوا استخدام شوی وه هغه هم قبایلی گروپونه ته سلاح اوجنگی مهمات برابرول چی د بناغلی نعیم د (آی اس آی) داجنت تر څارنی او تر تعقیب لاندی تر هغه چی د هغه دسلاحو بار له گمرک څخه تصفیه شي وه چی دغه ټول پیښی او حوادث بی له تجارت او بیسنس څخه نور څه نه دی چی پر هغه باندی نوم کینودل شي .

کال (۲۰۰۰) : ځنی لیکوال داسی څرگندونه کوی چی (آی اس آی) دشیخ احمد عمر سید له زندان څخه په خوشی کولو او آزادولو کی لوی لاس لرل کوم چی بیا هغه دوال ستریت ژورنال خبرنگار بناغلی دانیل پریل په قتل ورسول .

کال دوه زرم : دپاکستان (آی اس آی) د امریکې د متحده ایالاتو پر(سی آی آی) با ندي په دی بدگمان شول او هغه داچی دغه امریکایی اطلاعاتی آژانس هڅه کوی چی دپاکستان پراتومی سلاح باندي دنظارت لاس رسی تر لاسه کړی اود هغه دله مینځه وړلو د پاره په قبایلی سیمو کی کوم چی هلته دقانون څخه اطاعت نه کیری لاس پیدا کړی چی دهغو سره په گډه دپاکستان اتومی سلاح له مینځه ویسی نو (آی اس آی) د همدی شک اوتردید په لرلو سره د(سی آی آی) ټول اطلاعاتی عملیاتونه کوم چی په پاکستان اوافغانستان کی تر سره کوی تر خپل ضد اطلاعاتی هنداری لاندی نیولی دی کوم چی دپاکستان ستر درستیز اشفق پرریزط کیانی هم په یوه خبری ناسته کی په ډاگه کړ چی امریکایان غواړی چی دپاکستان زروی اتومی سلاح دمینځه ویسی ، اوپه همدی بهانه سره دلته په جنگ او جگریه کی بخت دي .

کال (۲۰۱۱) : (سی آی ای) دمخبر ریمونددایس (Raymond Davis) د دزو اوتیراندازی څخه وروسته د پاکستان (آی اس ای) په پاکستان کی د (سی آی ای) پرجاسوسی شبکه باندی زیات بدگمان شو او د حالاتو د څارنی په لټه کی د تیارسی په حال راغی کوم چی دهمدی بدگمانی په نتیجه کی د(سی آی ای) اود (آی اس آی) په گډ اومشترک همکاری کی هم یو څخه ستونزی او گډوډی را مینځته شو، د پاکستان د(آی اس آی) موظفین په پاکستان کی د امریکا یا نو د جاسوسی کم ترکمه تر (۳۰) عملیاتونه کشف کړ چی دهغو له جملی څخه یوایی دولس عملیاتونه دپاکستان څخه په دبانده کی تر سره شوی .

کال (۲۰۱۱) : داسی باور تر لاسه شوی چی یوه چینای بنځه کوم چی هغه ممکن د (آی اس آی) اجنت یامخبر اوسی ، یعنی هغه بنځه چی په یو امریکایی فابریکی کی د چینایانود یونټ سرمشری کوی په دی متهم شوی چی هغه دپاکستان دهستوی سلاح په حفظ المراقبت کی په غیر قانونی بنی سره یولر اجرات اوکړنی ترسره کوي ، خانگ ونگ (Xan Wang) د شانها د پینټنگ (رنگ) د تجارت (PPG) پخوانی مدیر اوپه امریکای کی دچین دفرعی شرکتونو درنگ دصنعت پر (PPG) پوری تړلی په دی تورن شو چی هغه دبین المللی عاجل اقتصادی قدرت دشخړی اودخشونت په لمن وهلو کی لوی لاس لری اودبنمنا نه چلن کوي ، ونگ په دی هم تورن شوی چی هغه د په صادرولو اوبیا له سره د صادرولو په توطیو اودسیسو کی لاس لری اوبیا په ځانگری بنی سره دپاکستان داتومی نیروگاه دآپوکسی (یوډول سرینناک رنگ دی چی د سوریو مخ بندوی اود هرډول بیرون فشار په مقابل کی مقاومت لری) په موادو سره د کشما (سوری یا خالیگاه یا فاصله) !! ، دپوښلو په طرح او ډیزاین کی هم زیدخل گڼل شوی سربیره پر هغه وینگ اودهغه ددسیو اودتوطیو نورملگری په دی سره توافق لری چی هغوی د اپوکسی پواسطه سره دسوریو دتړلو دموادو په صادرولو او بیا له سره صادرولو کی له امریکای څخه پاکستان ته لاس لری اوبیا له پاکستان څخه ددریم گروپ عناصرو پواسطه سره دچین جمهوریت ته دهغه موادو توزیع کول اویا لیردول .

کال (۲۰۱۳) : دپاکستان (آی اس آی) د محمد تسلیم د کړونو په اړین په نیو یارک کی دپاکستان په قونسلگری کی چی دامریکی د داخلی پولیسو (FBI) له طرفه هغه ددی دپاره چی دپاکستان پرضد په بد ویلو تر تعقیب لاندی وه پیدا کړ ، او دهمدی امریکایی پولیسو په واسطه سره هغه ته خبرداری ورکړ شو چی نور د پاکستان پرضد خبری ونکړي ، دامریکی امنیتی مسولین ،پاکستانی ژورنالیستان او دپاکستان طرفداران وایی چی (آی اس آی) په سیستمیک بنی سره دهغو په مقابل کی مبارزه کوی کوم چی دپاکستان نظامیان تر نیوکی لاندی نیسی اویا پاکستانی نظامیانو ته بد وایی.

حما له نظره د(آي اس آي) پيژند نه : دغه جاسوسی شبکه دپاکستان

د دولت په مينځ کې يو غير مشروع ، دروغجن ، چلوته باز ، منافق ، تروريست ، اود عقل خورلی ، ناپوهو متقاعدو سړی وژونکو پاکستانی جنرالانو دډلو تپلو يو سازمان يا دنارواو نظامی افسرانو يواځه يا باشگاه دی چې دهغوی کرنه او ورځنی فعالیتونه دهر ډول انسانی معیارونو څخه تش دی ، ددی دستگاه یا ددی تروریستی باند کرنه له تدویر څخه پک دی ، دغه باند له یوی خوا د پاکستان داسلامی دولت د ممثلینو په توگه داسلام اوداسلامیت دعوی کوی اوپه دی وجهه د اسلام له نړی څخه تروریستان ، افراطی ، سړی وژونکی افراطی بی فرهنگ ، غل ، ناروا مسلمانانو ته بلنه ورکوی چې پاکستان ته دی راشی او د کافرانو سره په جهاد کی ز مونږ سره ونډه واخلي چې دهغه روینا نه بیلگه داوسما بن لادن اودهغه د تروریست باند نور ملگری وه چې دافغانستان پر ضد یی جگری ته واستول ، اوبیا دبلې خوا څخه غرب یعنی د هغوی په اصطلاح «کافرانو ته وایی» چې که مونږ سره اقتصادی مرستی کوی مونږ تاسو ته افراطی مسلمانان چې د لته زمونږ په وطن کی میشته دی درسپارو یعنی په عامیا نه ادبیات کی هم په میخ وهی اوهم په نعل : د بیلگی په صورت دغه لاندنی اشخاص د(اي اس آي) په مرسته سره غرب اوبیا په ځانگری ډول امریکی ته سپارل شوی دي :

۱- **رمزی یوسف** : هغه چا چې دنړی په تجارتي مرکز کی په کال (۱۹۹۳) د بمب اینودو پلان طرح کړی وه اوپه اسلام آباد کی میشته وه . (داچی ولی دغه ترورست په اسلام آباد کی ژوند کاوه ، باید د «آی اس آي» څخه پوښتنه اوشی).

۲- **ابن ال شیخ ال لیبی**(Ibn al-shaykh al-Libi) : لیبیایی القاعدی پوری تړلی له پاکستان څخه دافغانستان جگری ته استول وروسته دطالبانو له نسکوریدو څخه د(ای اس آي) له طرفه رانیونه او امریکی ته تسلیل .

۳- **شیخ احمد عمر سید** : په بریتانیا کی زیږیدلی هغه کس چې په پاکستان کی ژوند کاوه اود بیرل (Pearl) دوال ستریت ژورنال خبر نگار په تښتونه کی ککر اومسول په لاهور کی دفیروری په (۱۲) کال (۲۰۰۲) د(آی اس آي) پواسطه سره نیول کیو اوبیا غرب ته سپارل کیری .

۴- **ابو زوبیده** (Abu Zubaydah) : القاعدی پوری تړلی اود پښو اودشخړو یو غټ طراح اوپلان جوړونکی کوم چې هغه په کال (۲۰۰۰) کی **احمد رسام** امریکی ته ولیرل چې دلاس انجلس هوای ډگر والوزوي هغه کس وه چې دپاکستان په فیصل آباد کی ژوند کول دمارچ په (۲۸) کال (۲۰۰۲) کی ونیول شو اوغرب ته د (آی اس آي) له خوا وسپارل شو .

۵- **رمزی بن ال شیب**(Ramzi bin al-shibh) : د القاعدی پوری تړلی

ترورسیت د « ۹/۱۱ » د پېښې طراح او پلان جوړونکی ، یعنی هغه کس چی د پاکستان په کراچی کی ژوند کول ، د(ای اس آی) پواسطه سره ونیول شو او امریکی ته وسپارل شو .

۶- **خالد شیخ محمد** : هغه کس چی نه یواځی د (۹/۱۱) د پېښې اصلی طراح وه بلکه هغه پیر نور پلنونه جوړ کړی او په مختلفو ځایونو کی دهغه پوری تړلی غړی بمونه ایښی دی او زیات ځایونه په بمب الوزلی دی لکه د نړی تجارتي بانک او دغه سړی د پاکستان په راولپنډی کی ژوند کول ، چی وروسته دستگیر او امریکی ته وسپارل شو

۷- **ابو براج فراج ال لیبی** (Abu Faraj Faraj al - liby): د پرویز مشرف د وژلو په هڅه کی دوه ځلی ناکام تروریست په پاکستان کی دستگیر شو .

۸- **مولوی عمر** : دبیت الله المسعود مشاور په کال (۲۰۰۹) کی د(آی اس آی) پواسطه سره دستگیر شو .

۹- **عبدالغنی برادر**: د افغانی طالبانو قوماندان د پاکستان او د امریکی په گډه عملیات کی په پاکستان کی دستگیر شو او په بند کی وساتل شو او تر اخره پوری افغانی لوری ته ونه سپارل شو .

کله چی مخکی وویل شو دغه سازمان یو تروریست ، ابراطی او دانسانی له معیاراتو څخه تش یو سازمان دی چی دغه سازمان د مخدره موادو په قاچاق او ترافیک هم لوی لاس لری لڼده داچی هر هغه کړنه چی کاملاً غیر مشروع وی ددغه سازمان پواسطه سره د پیسو په بدل کی ترسره کیږي .

په درناوی